

Een aantal Scenario's ALTERNATIEVE BENADERINGEN VOOR NASCHOLING?

Nascholing voor Informatietechnologie: een uitgebreid overzicht

Als u over nascholing voor informatietechnologie nadenkt, wat komt er dan in U op? Heel waarschijnlijk denkt U aan speciale cursussen, georganiseerd door nascholingsinstituten. Zijn er echter geen andere mogelijkheden? Laat ons zes scenario's overwegen. Elk heeft voordelen en nadelen.

Scenario's voor Nascholing over Informatietechnologie: Enkele Alternatieven

Scenario 1: externe nascholing (traditioneel)
Instructie over het onderwijskundig gebruik van computers wordt verzorgd door de nascholingsinstellingen door het aanbieden van korte cursussen aan die nascholingsinstellingen of regionale centra. De nascholers zijn specialisten op het gebied van computergebruik in het onderwijs en vaak zijn ter ondersteuning technische hulpmiddelen aanwezig. Er is geen persoonlijke follow-up van de deelnemers.

Scenario 2: uitgebreide externe nascholing
De kern van nascholing blijft de externe nascholing, maar deze benadering wordt aangevuld met additionele middelen, zoals:

- Een 'computerwerkruimte' (met computer en printer) voor docenten op elke school, waar docenten ongestoord (door leerlingen) kunnen werken met computers. (lesvoorbereiding, vertrouwd raken met software, tekstverwerking, e.d.).
- Toegang tot een mediatheek met videobanden (videoregistratie van het gebruik van wijd verspreide softwarepakketten in de klassesituatie door ervaren docenten) en gedrukt materiaal met ideeën voor gebruik van de computer in de klas voor bepaalde vakken.

Scenario 3: schoolinterne nascholing

Bij de nascholing met betrekking tot het gebruik van de computer in de klassesituatie staat een specifieke school centraal. De sleutelpersoon in deze benadering is de computercoördinator, een docent die taakuren toege-

BETTY COLLIS

Universiteit van Twente

wezen heeft gekregen voor de coördinatie van computeractiviteiten. Docenten komen bijeen om samen met de computercoördinator ideeën uit te wisselen en elkaar wederzijds te ondersteunen. Continue informele informatie-uitwisseling over computergebruik kan plaatsvinden, maar een belangrijke taak van de vakdocenten is aan te geven welke schoolinterne nascholing zij zinvol achten. De computercoördinator organiseert deze activiteit met behulp van onderwijsondersteunende materialen die door nascholingsinstellingen of andere groepen zijn samengesteld.

Scenario 4: uitgebreide schoolinterne nascholing

De schoolinterne benadering van scenario 3 kan worden aangevuld met strategieën als:

- Externe cursussen op nascholingsinstellingen, primair voor de computercoördinatoren. Deze cursussen zouden onder meer gericht kunnen zijn op de informatie-overdracht aan de computercoördinatoren met betrekking tot algemene strategieën voor het verzorgen van interne nascholing aan volwassenen.
- Externe cursussen in de vorm van afstandsonderwijs of zelfstudiemateriaal, die een onderdeel van de schoolinterne nascholing vormen.
- Een 'computerwerkruimte' in elke school, waar docenten kunnen werken met computers.

Scenario 5: individuele benadering

Docenten die geïnteresseerd zijn kunnen zelfstudiemateriaal (boeken en software) aanschaffen en onderwijsideeën opdoen door het lezen van vaktijdschriften als COS. Ze werken primair thuis, in hun eigen tijd en tempo en op basis van eigen motivatie. Ze ontwikkelen op deze wijze ideeën die exact zijn afgestemd op hun eigen behoeften en situatie.

Scenario 6: uitgebreide individuele benadering

Evenals in de individuele benadering oefenen docenten op eigen initiatief en ontwikkelen computergerelateerde materialen. Bovendien hebben zij additionele bronnen ter beschikking, zoals:

- toegang tot een mediatheek van onderwijsondersteunende materialen;
- korte cursussen in de vorm van afstandsonderwijs, aangeboden per post, televisie of radio.

Welk Scenario biedt het meest?

Opdat een scenario nuttig is, moet het tegemoetkomen aan de werkelijke behoeften van de docenten en tevens realistisch zijn in tijd, kosten en noodzakelijke ondersteuning. In dat kader heb ik een voorkeur voor scenario 4. Waarom?

- Het maakt gebruik van de expertise en bronnen die beschikbaar zijn in nascholingsinstituten (via externe cursussen voor gespecialiseerde docenten en door het leveren van bijdragen aan schoolinterne nascholing).
- Het plaatst de school en de docent in het centrum van het plannings- en implementatieproces bij schoolinterne nascholing.
- Het omvat voortdurende, informele ondersteuning en mogelijkheden voor eigen studie.
- Het bevordert de samenwerking tussen docenten in een school.
- Het is, als geheel, een flexibel systeem dat een meer geïndividualiseerde ondersteuning van de docent toestaat.

Kan deze benadering hier plaatsvinden?

Dit hangt af van een verbreding van de filosofie over nascholing en ook van, op zijn minst:

- samenwerking tussen nascholers en personen werkzaam in begeleidingsinstellingen;
- het door de school beschikbaar stellen van een docentenwerkruimte;
- ondersteuning voor de ontwikkeling van zelfstudiemateriaal voor docenten, in het bijzonder voor materiaal dat gebruik maakt van media;
- bevordering van de samenwerking tussen docenten.

Denkt U dat we hiervoor gereed zijn? En welk scenario of welke combinatie van scenario's lijkt u het meest interessant?